

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 18.12.2023

Vår ref.: 202313308-4 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2023/3583-1

Godkjenning av metode for en ytterligere avregningsordning etter EB artikkel 44 nr. 3

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) godkjenner Statnett SF (Statnett) sitt forslag til metode for en ytterligere avregningsordning som er adskilt fra balanseavregningen, for å avregne kjøpskostnader for balansekapasitet, administrasjonskostnader og andre kostnader knyttet til balansering med de balanseansvarlige.

Metoden er utarbeidet som følge av krav i forordning (EU) 2017/2195 av 23. november 2017 om retningslinjer for balansering av elektrisk kraft (EB) artikkel 44 nr. 3, som gjelder som norsk forskrift.

1. Beskrivelse av saken

1.1. Bakgrunn

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.¹ Forskriften fastsetter handelsregler for balansetjenester, regler om kapasitetsfastsettelse for balansekraft, balanseavregning og balansemarkedet generelt. Retningslinjen legger til rette for at både forbrukerne og produsentene kan delta i balansemarkedet, som skal fungere effektivt på tvers av landegrenser og budområder.

RME skal vurdere metodeforslag utviklet av TSO, og har hjemmel til å godkjenne metodene etter EB artikkel 5, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2¹, og etter energiloven § 4-3.

Ett av forslagene som etter EB kan oversendes til RME for godkjenning er forslag til en ytterligere avregningsordning (artikkel 44 nr. 3).

EB artikkel 44 nr. 3 åpner for at hver TSO kan utarbeide et forslag til en ytterligere avregningsordning, atskilt fra balanseavregningen for å avregne kjøpskostnadene for balansekapasitet, administrasjonskostnader og andre kostnader i forbindelse med

¹ Forskrift av 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft
E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.nve.no/reguleringsmyndigheten
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

balansering. Den ytterligere avregningsordningen skal gjelde for balanseansvarlige. Ifølge EB artikkel 44 nr. 3 skal dette helst oppnås ved å innføre en funksjon for prisfastsettelse på grunnlag av knapphet. Dersom TSO velger en annen ordning, bør de begrunne dette i forslaget. Forslaget skal godkjennes av relevant reguleringsmyndighet.

1.2. Oversendelse av metodeforslaget

Den 17. oktober 2023 mottok RME forslag til en ytterligere avregningsordning fra Statnett i henhold til EB artikkel 44 nr. 3.

Godkjenning av metodeforslaget vil gi Statnett anledning til å kreve inn gebyrer av de balanseansvarlige for å dekke kostnader til å utføre balanseavregning, samt den andel av kjøpskostnadene for balansekapasitet, administrasjonskostnader og andre kostnader i forbindelse med balansering som tilskrives balanseansvarlig. Statnetts anvendelse av metoden overfor aktuelle aktører vil innebære at disse er bundet av metoden.

Gebyrene skal samlet sikre kostnadsdekning for Statnett, og ikke individuelt dekke en gitt andel av de totale kostnadene eller en spesifikk type kostnad. Metoden legger opp til at den skal være gjeldende fra RMEs godkjenning, og Statnett skal sørge for at alle avtaler med balanseansvarlige til enhver tid er i tråd med metoden.

Metoden fastsetter krav om at Statnett skal fastsette gebyrenes størrelse og varsle eventuelle endringer til de balanseansvarlige og til RME minimum én måned før ikrafttredelse.

Metoden skiller mellom tre typer gebyr:

1. Statnett kan ta et volumgebyr for avregnet forbruk og produksjon. Gebyret fastsettes i euro per megawattime (EUR/MWh). Volumgebyret beregnes for hver balanseavregningsperiode ut fra den balanseansvarliges brutto summerte forbruk og produksjon.
2. Statnett kan ta et ubalansegebyr av de balanseansvarlige som fastsettes i euro per megawattime (EUR/MWh). Gebyret skal beregnes for hver balanseavregningsperiode og budområde basert på den balanseansvarliges brutto ubalanse.
3. Statnett kan ta et ukentlig gebyr som fastsettes i euro per megawattime (EUR/MWh). Den balanseansvarlige kan belastes hver uke som den har vært registrert som aktiv i balanseavregningen.

Statnett har ikke utformet gebyrene som en funksjon for prisfastsettelse på grunnlag av knapphet. En slik funksjon ville ha medført at gebyrene økte med reduksjon av balanseressursene. Statnett har derimot utformet gebyrene slik at kostnadene er avhengig av balanseansvarliges volum og ubalanse, samt et fast ukentlig gebyr. Dette begrunner de med at de aktivt jobber for å unngå knapphetssituasjoner. Statnett mener at deres foreslåtte gebyrmodell sprer gebyrkostnaden over alle balanseavregningsperioder, noe som skaper en forutsigbar gebyrbelastning for de balanseansvarlige.

Ifølge Statnett vil en gebyrmodell basert på knapphetssituasjoner medføre at enkelte balanseavregningsperioder påfører de balanseansvarlige en veldig høy kostnad. Det vil også i stor grad være tilfeldig hvor stor ubalanse den enkelte balanseansvarlige har i de balanseavregningsperiodene hvor knapphet inntreffer. Kostnaden for den enkelte vil dermed ikke være representativ, ifølge Statnett.

1.3. Høring og konsultasjon

TSO har etter EB en plikt til å høre metoden før den ferdigstilles. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metoden ferdigstilles.

Statnett gjennomførte en høring fra 12. september 2023 til 12. oktober 2023. Statnett mottok ingen høringsinnspill og har dermed ikke vært nødt til å ta hensyn til slike eksterne synspunkter ved utarbeidelse av metoden.

2. Regelverk som ligger til grunn for vedtaket

2.1. Forskrift om elektrisk kraft over landegrensene - EB

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i Norge som forskrift i medhold av energiloven, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede mål med forskriften

Formålet med EB er ifølge artikkel 3 nr. 1 som følger:

- a. Fremme effektiv konkurranse, likebehandling og åpenhet i balansemarkedene,
- b. Forbedre effektiviteten ved balansering samt effektiviteten i europeiske og nasjonale balansemarkeder,
- c. Integre balansemarkeder, fremme mulighetene for å utveksle balansetjenester og samtidig bidra til driftssikkerheten,
- d. Bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnettet for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen og samtidig legge til rette for at døgn-, intradag- og balansemarkedene fungerer effektivt og konsekvent,
- e. Sikre at kjøpet av balansetjenester er rettferdig, objektivt, åpent og markedsbasert, unngår urimelige hindringer for inntreden på markedet for nye aktører, fremmer likviditeten i balansemarkedene og samtidig forhindrer utilbørlig konkurransevridning på det indre markedet for elektrisk kraft,
- f. Tilrettelegge for deltakelse av laststyring, herunder aggregering av anlegg og energilagring, samtidig sikre at de konkurrerer med andre balansetjenester på like vilkår og om nødvendig opptre uavhengig når de betjener ett enkelt forbruksanlegg,
- g. Lette deltakelsen for fornybare energikilder og støtte oppnåelsen av Den europeiske unions mål for utbredelse av produksjon av fornybar energi.

Krav om at Statnett gjennomfører høring av metodeforslaget

TSO har etter EB en plikt til å høre metoden før den ferdigstilles. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metoden ferdigstilles. Etter EB artikkel 10 nr. 2 skal høringen vare i minst én måned.

TSO som er ansvarlig for å sende inn forslag til metoder skal etter EB artikkel 10 nr. 6 ta hensyn til de innspill som kommer frem under høringsrunden før TSOen sender endelig forslag til metode til sin nasjonale reguleringsmyndighet for godkjenning. I alle tilfeller skal det gis en grundig begrunnelse for at de synspunkter som er framkommet i høringen, er innarbeidet i forslaget eller ikke. Denne redegjørelsen skal sendes inn sammen med metodeforslaget.

Rammer for innholdet i metoden

Forslag til metoder skal etter EB artikkel 5 nr. 5 inneholde et forslag til tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forordningen. Fristen for gjennomføring skal ikke være lenger enn tolv måneder etter godkjenning fra den relevante reguleringsmyndigheten, med mindre den relevante reguleringsmyndigheten forlenger fristen for gjennomføring, eller dersom det er angitt andre frister i forordningen.

EB artikkel 44 nr. 3 stiller krav om at metoden skal utformes i henhold til EB avdeling V kapittel 5, som fastsetter krav knyttet til avregning av balansekapasitet.

EB artikkel 44 nr. 3 stiller ingen ytterligere krav til metodens innhold, men anbefaler at metoden utarbeides ved å innføre en funksjon for prisfastsettelse på grunnlag av knapphet. Dersom TSOen velger en annen ordning, bør det begrunnes i forslaget.

Godkjenning

Forslag til metode for en ytterligere avregningsordning etter EB artikkel 44 nr. 3 skal etter EB artikkel 5 nr. 4 vurderes av RME for eventuell godkjenning.

2.2. Energiloven

Etter energiloven § 4-3 femte ledd skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne vilkår eller metoder om utøvelsen av avregningsansvaret.

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1. De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME i tråd med de krav som følger av EB. Statnett har gjennomført høring av metodeforslaget i tråd med de krav som følger av EB.

De særskilte formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2. Vurdering av metodeforslaget

RME vurderer at Statnetts forslag til en metode for en ytterligere avregningsordning som er atskilt fra balanseavregningen, for å avregne kjøpskostnader for balansekapasitet, administrasjonskostnader og andre kostnader knyttet til balansering med de balanseansvarlige, oppfyller kravene fastsatt i EB artikkel 44 nr. 3 som gjengitt i vedtaket punkt 2.1.

RME vurderer at Statnetts begrunnelse om at den ytterligere avregningsordningen ikke er basert på en funksjon for prisfastsettelse på grunnlag av knapphet er rimelig. Vi anser det som viktig at de balanseansvarlige har forutsigbarhet i gebyrutgiftene. En prisfastsettelse på grunnlag av knapphet kan medføre plutselige høye utgifter for de balanseansvarlige. I den foreslåtte gebyrmodellen vil kostnadene for de balanseansvarlige være avhengig av deres egen aktivitet, mens en prisfastsettelse på grunnlag av knapphet kan medføre at gebyrkostnadene til de balanseansvarlige blir mer tilfeldig.

Vi legger til grunn at metodeforslaget er en videreføring av dagens etablerte praksis.

Statnett skal ved avtale eller på annen gyldig måte sørge for at de balanseansvarlige til enhver tid er forpliktet til å betale eventuelle gebyrer i tråd med metoden.

Vi har foretatt enkelte ikke-materielle justeringer sammenlignet med Statnetts forslag.

Etter dette er det RMEs samlede vurdering at metodeforslaget kan godkjennes.

3.3. Vedtak

RME godkjenner Statnetts metodeforslag om en ytterligere avregningsordning i henhold til energiloven § 4-3 femte ledd, jf. EB artikkel 5 nr. 4 bokstav g, jf. artikkel 44 nr. 3, med det innhold som fremgår av vedtakets vedlegg 1. Statnett er etter dette pliktig til å anvende metoden som avregningsansvarlig i Norge.

4. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Sigrid Bilstad Neraasen
Førstekonsulent

Godkjent av Tiril Henriksen Norvoll
Seksjonssjef

Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.